

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 45 (1)

IZDAN 10. oktobra 1922

PATENTNI SPIS ŠT. 537.

Linka Karl Köszeji rođj. Novoszad Budimpešta.

Raonik za mašine za obradjivanje tla.

Prijava od 25. juna 1921.

Važi od 1. februara 1922.

Pravo prvenstva od 25. januara 1919 (Ugarska)

Kod motikastih orudja sastavljenog raonika, koji leži sa obe strane lagera, ručica ili držalja na mašinama za obradjivanje tla, ova orudja u jednakoj dubini rade, te tako ni samo tle ni djubre ni korov ni korenje u tlu ne razradjuju dovoljno usled čega korov ponova isteruje i zakrčuje obradjeno tle, a naravno obradjena zemlja i (korov) djubre ne rasturuje se na željeni način, što štetno utiče na plodnost tla. Ovi se nedostaci samo tako mogu otkloniti, da se orudjem koje je na raoniku uzastopce smešteno u pokretnom pravcu, tlo u različitim dubinama razoreno, tako da ce razrivena dubina tla na više slojeva jedno na drugo razdrobi i sa djubretom i biljnim korenem po mogućstvu savršeno smeša.

Ovaj se pronalazak, dakle, odnosi na raonik, sastavljen iz motkastih orudja, koji je kod mašina za obradjivanje tla uglavljen sa obe strane lagera, ručica ili držalja, kod kojih, iz navedenih razloga, orudje (motike) nisu kao do sada u krugu noge u spiralnoj liniji cmeštena na ručice ili držalje, tako da svaka u pokretnom pravcu sledeća motika postepeno dublje zadire u telo od predhodne motike.

Doduše poznate su i takve mašine za obradjivanje tla sa dejstvom nalik na raonikovo, kod kojih su na sektoru kruglasti bubnjevi spojeni sa spiralnom linijom ravnomerno razdeljene čivije ili zupci, koji tlo na označeni način, u različitim dubinama razradjuju. Kod ovih mašina za obradjivanje tla, apstrahujući od toga, da čivije ili zupci nikada dovoljno ne izrade tlo i ne isitne djubre i korenje, veliki je nedostatak to, da pri jernakoj kretnji mašine, osovini najbliže čivije ili zupci koji neposredno slede iza ovih od osovina najudaljenijih čivija ili zubaca. zalaze u brazde koje su već predhodeći zupci isparali, tako stalno idu prazni odnosno bez dejstva na tlo. Ista bi mahna, naravno nastupila i kod raonika koji je predmet ovog pronalaska kada bi motikasta orudja i ovde na uobičajeni način t. j. jednako bila razmeštena oko osovine raonika.

Zato su motike ovde, u smislu pronalaska, ne sama u spiralnoj liniji, nego ujedno i grupisana (u jednoj ili više grupa) na taj način razmeštena na ručicama ili držaljama da pojedine motike grupe, odnosno grupa, bez razmaka neposredno sleduju predho-

dećima, dok između prve i poslednje motike grupe, odnosno svake pojedine grupe, poslednje i sledeće grupe prve motike toliko prazan razmak (bez motike) postoji, da za vreme neaktivnog (bezdejsstvenog) okretanja raonika mašina toliko napreduje u vodoravnom pravcu, da prva motika grupe, odnosno prva motika sledeće grupe ne ulazi prazna u brazdu, koju je (poslednja) motika koja predhodi već presekla, nego da zadire u još nedotaknuto tlo, i na taj način izbegne neaktivnost raonika.

Na priloženom nacrtu prikazan je jedan primenjeni primer raonika, koji je predmet ovoga pronalaska i to:

na 1. slici u preseku sa strane

na drugoj slici u preseku u nakrst i na trećoj slici sa punim linijama radni diagram raonika a sa tačkastim linijama diagrami takvog raonika, na čijem sektoru stoji na poznat način jednako razmeštena orudja.

Na nacrtanom priloženom primeru motike su u po dve grupe smeštene sa obe strane A osovine. Motike jedne grupe na jednoj strani osovine označuju brojeve 1, 2, 3, a motike druge grupe brojevi 4, 5, 6. Motike obe grupe sa vrhom odnosno sa ivicom smeštene su u spiralnoj liniji, tako da uzastopce jedno za drugom dejstvujuće motike obadve grupe ove postepeno sve dublje zadiru u tlo, i tako ovaka motika pri svakom obrtu osovine barem po jedanput preseca zemlju i u svakom kolo-seku i najmanje je na toliko jedno na drugo složenih slojeva nepara. koliko motika ima u pojedinim grupama. Kod nacrtanog primenjenog primera obe grupe zauzimaju po jednu četvrtinu sektora. A, osovine, tako da iz oba grupe po jedna četvrtina sektora osovine (na jednoj, odnosno ne drugoj strani osovine) ostaje prazna i tako parajuće orudje naizmenično na četvrt obrta dejstvuje a za četvrt obrta okreće se neaktivno. Za vreme praznog obrtanja praznog raonika osovine se toliko otisne napred u strelnoj liniji, kako se to na prvoj slici vidi, da 1 odnosno 4 prve motike grupe koja ima da stupi u akciju, ne mogu više dospeti u brazdu, koju su 3. odnosno 6. poslednjih motika dejstvujuće grupe presekla, nego zadiru u nedotaknuto zemljište, kao što se to vidi na radnom diagramu na slici 3. U ovom diagramu a-a označuje pokretni pravac napred raonikove osovine, b - b liniju površine tla, a c - c, d - d, i e - e dejstvenu dubinu pojedinih motika 1, 2, 3. Na a - a liniji označene su sa 1, 2, 3, 4, 5, 6 odnosno 1; 2; 3; 4; 5; 6; odgovarajuće situacije u

tlo zadirućih motika ravnikove osovine u momentu zasecanja u tlo za vreme njezinog prvog i drugog obrta, a na liniji b - b na konformni način, sama mesta gde motike zadiru u tle takodje za vreme dva obrta. Sa punim linijama povučenih pruga označuju povratnu prugu vrhova motika u tlu. Sa rimskim brojevima I, II, III, IV, V, VI, odnosno I označena su na odgovarajući način situacije ravnike osovine, odnosno polazna tačka motika u slučaju, kad su motike na poznati način jednako razmeštene na sektoru ravnika, dok krugovi tačkasti linija označuju pokretnu prugu vrhova takvih motika. Tako dakle VI - VI označuje povratnu prugu vrhova poslednjih motika sa najdubljom dejstvom, a I - I odmah sledeće motike najplićega dejstva. Iz diagrama se može videti, da u ovom slučaju mobilna pruga vrha I motike već sasvim odlazi u brazdu VI - VI, presečenu predhodnom VI. motikom, i tako za njom sledeća motika (za vreme drugog odnosno daljih obrata) ne vrše nikakav pozitivan posao. Na protiv, u prvom slučaju, koji odgovara razmeštaju motika u smislu pronalaska raonikovi osovine, krećući se u razdublju između momenata zadiranja 3. odnosno 6. po sl. i 1. odnosno prve 4 motike tako se otišnja napred, da prvu motiku (1. odnosno 4.) sada, kao što se i iz diagrama vidi, ne moraju više zalaziti u brazde, nego moraju uvek da zasecaju u tle hodom taknuto. Prazanhod pojedinih motika dakle u ovom slučaju isključen je.

Naravno da se obe strane raonika na sličan način mogu snabdeti ovakvim grupisano nameštenim motikama i da je celishodno svake grupe motika na jednoj strani raonika sa praznim delovima (bez motika) druga strana raonika korespondentalno smesti, da bi grupisane motike obe strane raonika u svrhu štednje u vremenu i energiji radile ne jednovremeno nego naizmenično.

Isto tako mogu se motike u jednu jedinu grupu sa vrhovima u neprekidnoj strelnoj liniji smestiti na raoniku, samo u ovom slučaju valja odgovarajući veliki deo raonikovog sektora ostaviti prazan da se time osigura prazan tok raonika u vodoravnom pravcu, koji vrhovima najdublje zasecajuće motike obezbeđuje zadiranje u još neisparane slojeve.

Na sličan se način mogu, naravno, motike u smislu pronalaska i onda grupisati, ako ome nisu smeštene na lageru, nego na odgovarajućim držaljama, ili

posreštvom ručica na samoj ravnikovoj osovni.

Patentni zahtev :

Raonik za mašine za obradjivanje tla naznačen time, što je na obe strane lagera, ručice ili držalja učvršćen raonik sastavljen od motikastih orudja koja su na lageru, ručici ili držalju, razmeštena u spiralnoj liniji tako da u pokretu svako sledeće

orudje sve dublje zadire u tlo od prethodnog. Orudja su neposredno jedna za drugim tako razmeštene oko osovine u jednoj ili više grupa da između od osovine najudaljenijeg orudja pojedine grupe i osovine najbližeg orudja sledeće grupe, ostane odgovarajuća praznina (beh motika), koja pri nejednakom kretanju raonikove osovine osigurava prazan hod orudju koje najpliće zaseca tlo i omogućava naprekidno zasecanje u još nedirnuto tlo.

